For Best Result Download The Sankalya App From Playstore

Paper-1

(Social Study)

80 Marks

SECTION - A

➽ નીચેના પ્રશ્નોનાં માગ્યા મુજબ ઉત્તર આપો (કુલ 24 પ્રશ્નો હેતુલક્ષી છે) (દરેક ના એક ગુણ) (Marks - 24)

1. “આ નૃત્યશૈલી વેશભૂષા, ભાવ અને તાલની દષ્ટિએ આગવું સ્થાન ધરાવે છે. આમાં પણ કૃષ્ણલીલાનું મહત્ત્વ વધુ છે. તેમાં ઉપયોગમાં લેવાતા ઘેરદાર લીલા રંગના ચણિયાને ‘કુમીન’ કહે છે. તેમાં રેશમનો કબજો (બ્લાઉ
   A. કથક B. ભરતનાટયમ્ C. કૂચીપુડી D. મણિપુરી
2. નીચેના જોડકા જોડો.

1.	ગરમ કાપડ	1) ભદ્રાવતી.
2.	સુતરાઉ કાપડ.	2) કોરાપુટ
3.	લોખંડ-પોલાદ.	3) અમૃતસર
4.	રેલવે એંજિન.	4) સિંદરી
5.	લડાયક વિમાનો.	5) વારાણસી
6.		6) અમદાવાદ, મુંબઈ

3. ખરું કે ખોટું જણાવો : ભારતના બંધારણે દેશના નાગરિકોને સાત મૂળભૂત અધિકારો આપ્યા છે.
4. ઊર્જા મેળવવા માટે લાકડાને સ્થાને કયા કયા વિકલ્પો અપનાવવા જોઈએ?
5. સાપેક્ષ રીતે ગરીબ કોણ છે ?
6. દ્રવિડોમાં કઇ કુટુંબપ્રથા પ્રચલિત હતી ?
7. ભારતના પશ્ચિમ કિનારે આવેલાં બંદરો કયાં કયાં છે ?
8. નાના-મોટા પાયાના ઉદ્યોગોની પ્રવૃત્તિનો સમાવેશ કયા ક્ષેત્રમાં કરવામાં આવે છે?
   A. સેવા B. પ્રાથમિક C. માધ્યમિક D. આપેલ પૈકી એક પણ નહિ
9. સંરક્ષણ શબ્દનો સીધો સંબંધ કોની સાથે જોડાયેલો છે?
   A. સંસાધનોની છત સાથે
   B. સંસાધનોની અછત સાથે .
   C. સંસાધનોની જાળવણી સાથે
   D. સંસાધનોની વપરાશ સાથે
10. યોગ્ય જોડકા જોડો.

1.	ધોળકા	a. ડાંગ દરબારનો મેળો
2.	જડતરકામ	b. વૌઠાનો મેળો
3.	વિરૂપાક્ષ (શિવ) નું મંદિર	c. રાજસ્થાન, હરિયાણા, કચ્છ
4.	રણપ્રકારની જમીન	d. રાષ્ટ્રીય મહિલા આયોગની રચના
5.	ઇ.સ. 1992	e. બિકાનેર
6.		f. પટ્ટદકલ

11. યોગ્ય જોડકા જોડો.

1.	દ્રવિડો	a. કર્ણભાર
2.	મહાકવિ ભાસ	b. મહિલા સશક્તીકરણ રાષ્ટ્રીય નીતિ
3.	હઠીસિંહનાં દેરાં	c. હિમાલય, સહ્યાદ્રિ, પૂર્વઘાટ
4.	જંગલપ્રકારની જમીન	d. અરવિંદ ઘોષ
5.	ઇ.સ. 2001	e. અમદાવાદ
6.		f. હિમાલય, સહ્યાદ્રિ, પૂર્વઘાટ

12. સામાજિક, આર્થિક સંસાધનોથી વંચિત, ભિન્ન જીવનશૈલી ધરાવતા, શૈક્ષણિક રીતે પછાત લોકોને કયા નામે ઓળખવામાં આવે છે?
A. અનુસૂચિત જાતિ B. અલ્પસંખ્યક જાતિ C. અનુસૂચિત જનજાતિ D. અવિકસિત જાતિ

13. કૌસમાથી વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો. ....નું મંદિર પ્રાચીન ભારતનું અજોડ મંદિર છે. (કૈલાસનાથ,ભૂમરા,બૃહદેશ્વર)

14. શબ્દ સમજાવો : દાણચોરી

15. ખરું કે ખોટું જણાવો : ધાતુના શિલ્પો બનાવવાની પરંપરા ભારતના દસમી-અગિયારમી સદીથી વિકાસ પામી.

16. કૌસમાથી વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો. .... એક કવિ, ઇતિહાસકાર, રહસ્યવાદી સંત અને સંગીતકાર હતા.(અમીર ખુશરો ,હઝરત નિઝામુદ્દીન ઓલિયા,બહાદુરશાહ ઝફર)

17. આર્થિક ઉદારીકરણની નીતિથી કયો એક લાભ થયો છે?
A. અસમાનતામાં ઘટાડો થયો છે.
B. સરકારનું દેવું વધ્યું છે.
C. કૃષિક્ષેત્રનો વિકાસ થયો છે.
D. ભાવવધારો અંકુશમાં આવ્યો છે.

18. પર્યાવરણની સુરક્ષા માટે ઇ.સ. 1972માં સ્ટોકહોમ શહેરમાં શાનું આયોજન થયું ?

19. શબ્દ સમજાવો : સ્થળાંતર (ઝૂમ) ખેતી

20. ખરું કે ખોટું જણાવો : પ્રાચીન ભારતના જ્યોતિર્ધરોએ સમગ્ર દેશને 'ભારતવર્ષ' એવું વિશાળ નામ આપ્યું હતું.

21. ગુજરાત સરકાર કન્યાઓના શાળા પ્રવેશ સમયે કયો બોન્ડ આપી પ્રોત્સાહક બને છે ?

22. દામોદર નદી ક્યા રાજ્યની નદી છે?
A. ઉત્તર પ્રદેશ B. છત્તીસગઢ C. બિહાર D. ઝારખંડ

23. નીચેનામાંથી કયું એક જોડકું બંધબેસતું નથી?
A. ખડક મંદિરો - મહાબલિપુરમ્
B. વિરૂપાક્ષનું મંદિર - પટ્ટદકલ
C. શિવમંદિર – ખજૂરાહો
D. બૃહદેશ્વરનું મંદિર - હમ્પી

24. કૌસમાથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો.માનવીએ સૌપ્રથમ .... ની ધાતુનો ઉપયોગ કર્યો હતો. (તાંબા, લોખંડ, સીસા)

SECTION - B

➽ પ્રશ્ન ક્રમાંક 25 થી 37 (13 પ્રશ્નો) માંથી કોઈપણ 9 (નવ) પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો (દરેકના બે ગુણ) (Marks - 18)

25. દુર્ગમ પહાડી વિસ્તારોમાં હવાઈ માર્ગોનો વિકાસ શા માટે ? જરૂરી બને છે?

26. ભારતની રાતી અથવા લાલ જમીન વિશે માહિતી આપો.

SANKALYA

27. લઘુમતી કોને કહેવાય?
28. ગોફ ગુંથન નૃત્યનો પરિચય આપો.
29. ભારતમાં આર્થિક ઉદારીકરણની નીતિના લાભ જણાવો.
30. બહુહેતુક યોજનાઓ એટલે શું ? તેના હેતુઓ જણાવો.
31. નાણાંનો પુરવઠો ભાવવૃદ્ધિ પર અસર કરે છે.
32. વેદ કેટલા છે ? કયા કયા ?
33. ભારતમાં ગરમ (ઊની) કાપડ ઉદ્યોગનાં મુખ્ય કેન્દ્રો કયાં ક્યાં છે?
34. આપણી આસપાસમાં જોવા મળતી કઈ કઈ બાબતો દેશના માનવવિકાસ આંકને અસર કરે છે ?
35. ભારતની એક પ્રાચીનતમ પ્રજા તરીકે ઑસ્ટ્રેલૉઇડ પ્રજાનોપરિચય આપો.
36. ટૂંક નોંધ લખો : પ્રાચીન ભારતનું ખગોળ શાસ્ત્ર
37. પ્રાચીન ભારતના એક નગર તરીકે લોથલનો પરિચય આપો.

SECTION - C

➽ **પ્રશ્ન ક્રમાંક 38 થી 46 (9 પ્રશ્નો) માંથી કોઈપણ 6 (છ) પ્રશ્નોના સવિસ્તાર ઉત્તર આપો (દરેકના ત્રણ ગુણ)** (Marks - 18)

38. ભારતમાં સિંચાઈ-ક્ષેત્રનું વિતરણ સમજાવો.
39. જંગલોના પ્રકાર વિશે સવિસ્તર નોંધ લખો.
40. ભારતમાં સંચારતંત્રનો વિકાસ જણાવો.
41. ટૂંક નોંધ લખો પ્રસિદ્ધ વિદ્યાધામ વારાણસી (કાશી)
42. ભારતની એક પ્રાચીનતમ પ્રજા તરીકે ઓસ્ટ્રેલોઇડ પ્રજાનો પરિચય આપો.
43. ભાવનિર્ધારણ તંત્રની ભાવનિયમનમાં શી ભૂમિકા છે ?
44. 'ભારતની વિવિધતામાં એકતા' વિશે ઉદાહરણ સહિત સમજૂતી આપો.
45. માનવીની જરૂરિયાતો અમર્યાદિત હોય છે. સમજાવો.
46. ટૂંક નોંધ લખો : સૌરઊર્જા

SECTION - D

➽ **પ્રશ્ન ક્રમાંક 47 થી 53 (7 પ્રશ્નો) માંથી કોઈપણ 4 પ્રશ્નોના મુદ્દાસર ઉત્તર આપો (દરેકના ચાર ગુણ)** (Marks - 16)

47. સંસાધન એટલે શું? સંસાધનોના ઉપયોગો જણાવો.
48. તક્ષશિલા વિદ્યાપીઠ વિશે માહિતી આપો.
49. પ્રાકૃતિક વારસાના જતન માટે કરવામાં આવેલા પ્રયાસો જણાવી.
50. અજંતાની ગુફાઓ વિશે માહિતી આપો.
51. ઉદ્યોગોનું વર્ગીકરણ વર્ણવો.
52. ભારતીય બંધારણમાં કયા બાળ અધિકારોનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે ?
53. ગ્રાહકની શોષણ માટેનાં જવાબદાર કારણો (પરિબળો) કયાં છે ?

SECTION - E

➽ **તમને આપેલા ભારતના રેખાંકિત નકશામાં નીચેના ચાર સ્થળો યોગ્ય સ્થાને દર્શાવો** (Marks - 4)

54. નકશામાં દર્શાવો : રાતી કે લાલ જમીન: કર્ણાટક, તમિલનાડુ
55. નકશામાં દર્શાવો : નર્મદા ખીણ બહુહેતુક યોજના

56. નકશામાં દર્શાવો : ઈલેક્ટ્રોનિક ઉદ્યોગ ઉત્પાદિત કેન્દ્ર

57. નકશામાં દર્શાવો : સરિસ્કા અભ્યારણ્ય

★★★

SANKALYA